

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

Кафедра трудового, земельного та господарського права

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА

28 лютого 2020 р.

ОДЕСА

УДК 347.1 (477)(4/9)

ББК 67.404+67.99

В 80

Рекомендовано до друку рішенням кафедри цивільно-правових дисциплін та кафедри трудового, земельного та господарського права Одеського державного університету внутрішніх справ (протокол № 11 від 13.03.2020 року)

Упорядник:

Церковна О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін.

Редактори:

Маковій Віктор Петрович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Зайцев Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ;

Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції м. Одеса, 28 лютого 2020 р. / редкол. В.П. Маковій та ін. – Одеса, ОДУВС, 2020. – 184 с.

Збірник містить матеріали доповідей міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права» (Одеса, 28 лютого 2020 р.). У роботі конференції взяли участь науковці, науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, , ад'юнкти , аспіранти та магістранти з 12 українських навчальних та наукових закладів юридичного профілю, а також Академії поліції Азербайджанської Республіки, Гродненського державного університету імені Янки Купали (м. Гродно, Республіка Білорусь), Академії управління при Президентові Республіки Білорусь, Карагандинського державного університету імені академіка Е.А. Букетова (Республіка Казахстан), Бельцького державного Університету ім. «Аліку Руссо» (Республіка Молдова).

Збірник може бути використаний перемінним складом юридичних навчальних закладів, науковцями, практичними працівниками, які цікавляться проблемами впливу інтеграційних тенденцій на розвиток вітчизняного права.

© Одеський державний університет внутрішніх справ, 2020

Будяченко О. М.

Викладач кафедри цивільно-правових
дисциплін Одеського державного
університету внутрішніх справ

Пацалова О. О.

Здобувач вищої освіти Одеського
державного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА

У сучасному світі гостро стоїть проблема безпліддя, яке набирає все більшого поширення. Це проблема кожної п'ятої подружньої пари. Однак медична наука за останні десятиліття зробила справжній прорив у розвитку допоміжних репродуктивних технологій. Одним зі способів подолання безпліддя є сурогатне материнство, що являє собою дуже спірне і неоднозначне явище та викликає підвищений інтерес правової науки.

І хоча сурогатне материнство далеко не найпоширеніший метод подолання цієї недуги, цей феномен не перестає бути предметом постійних обговорень та запеклих дискусій. До недавнього часу ця область залишалася практично повністю за межами правового аналізу та їй не приділялося належної уваги в юридичній літературі.

У зв'язку з тим, що ця сфера суспільних відносин розвивається стрімкими темпами, а її нормативне регулювання значною мірою відстає від потреб практики, розвиток інституту сурогатного материнства полягає, перш за все, в удосконаленні його нормативно-правової бази.

Регулювання сурогатного материнства в Україні здійснюється нормами медичного, сімейного та цивільного права. Можна виділити наступні ознаки сурогатного материнства в Україні:

- 1) наявність взаємної домовленості між сурогатною матір'ю та замовниками;
- 2) факт зачаття дитини шляхом проведення ЕКО та імплантації ембріона;
- 3) обов'язкове використання генетичного матеріалу замовників;
- 4) специфічна мета - виношування та народження дитини для подальшого передання її генетичним батькам [1].

На сьогодні окремі положення сурогатного материнства передбачені в Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Цивільному кодексі України (далі - ЦК), Сімейному кодексі України (далі - СК), тощо.

Відповідно до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» застосування штучного запліднення та імплантації ембріона здійснюється згідно з умовами та порядком, встановленими Міністерством охорони здоров'я України, за медичними показаннями повнолітньої жінки, з якою проводиться така дія, за умови наявності письмової згоди подружжя, забезпечення анонімності донора та збереження лікарської таємниці» [2].

Відповідно статті 281 ЦК України повнолітні жінка або чоловік мають право за медичними показаннями на проведення щодо них лікувальних програм допоміжних репродуктивних технологій згідно з порядком та умовами, встановленими законодавством [3].

Стаття 123 СК України зазначає, що подружжя визнається батьками дитини, народженої дружиною після перенесення в її організм ембріона людини, зачатого її чоловіком та іншою жінкою в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій [4].

Але, аналізуючи окремі положення правового регулювання відносин, які виникають при застосуванні процедури сурогатного материнства, можна дійти до висновку, що репродуктивна технологія має ще достатню кількість правових проблем, які потрібно врегулювати.

У питанні сурогатного материнства виникає ряд проблем, які потребують законодавчого вирішення. До таких проблем належать:

- 1) Відсутність достатнього правового регулювання сурогатного материнства;
- 2) Проблема відсутності правового врегулювання прав та обов'язків донорів;

- 3) Складання письмової угоди (договору) між двома сторонами щодо надання послуг сурогатного материнства;
- 4) Проблема переліку осіб які можуть користуватися послугами сурогатного материнства;
- 5) Не врегульовано питання використання послуг з сурогатного материнства іноземними особами;
- 6) Відповідальність за порушення закону щодо сурогатного материнства;
- 7) Морально-етичні та психологічні питання.

Аналізуючи дані проблеми, можна дійти до висновку, що їх вирішення може полягати у законодавчо закріпленому договорі про сурогатне материнство, правова природа якого на сьогодні є дискусійною.

Договір регулює відносини між сурогатною матір'ю та біологічними батьками дитини, тому є цивільно-правовим договором, правове регулювання якого повинно здійснюватися нормами цивільного права, оскільки відносини між сторонами мають суто цивільно-правовий характер.

Крім того, там, де мова йде про оплату, особливості укладання, істотні умови, а також відповідальність за порушення договірних зобов'язань слід констатувати наявність цивільно-правової сфери.

Таким чином, при укладанні договору про сурогатне материнство сторони мають керуватися нормами Глави 52 ЦК України, яка встановлює загальні положення про договір.

Отже, договір сурогатного материнства - це договір, в якому одна сторона (сурогатна мати) зобов'язується пройти процедуру імплантації ембріона людини, зачатого другою стороною (генетичними батьками), виносити, народити і передати дитину генетичним батькам, а генетичні батьки зобов'язуються відшкодувати витрати, необхідні для виконання договору, та сплатити певну грошову суму, якщо інше не передбачено договором.

Всесвітня організація охорони здоров'я оперує не терміном «сурогатна мати», а терміном «гестаційний кур'єр», розуміючи під ним «жінку, у якої вагітність наступила як результат запліднення ооцитів сперматозоїдами третьої сторони - пацієнтів. Вона виношує дитину під час вагітності з тими умовами або договором, що батьками народженої дитини буде одна чи обидві людини, чії гамети використовувалися для запліднення». За визначенням Європейського товариства репродукції людини (ESHRE), сурогатне материнство - це комплекс методів, а сурогатна матір - це жінка, яка погоджується виносити і народити дитину для певної пари [5].

На жаль, сьогодні у зв'язку з недосконалим законодавством, що регламентує відносини у сфері надання послуг сурогатного материнства, бідність, слабку адміністративну систему, відсутність контролю з боку держави, можливою є експлуатація сурогатних матерів і дітей.

Аналіз правових проблем застосування сурогатного материнства свідчить про необхідність включити до СК України окрему главу, присвячену договору про сурогатне материнство, що буде гарантією захисту прав сурогатної матері, генетичних батьків та дитини.

Адже, сурогатне материнство - це право людини на продовження роду шляхом використання репродуктивних технологій, що полягає у заплідненні генетично сторонньої жінки, шляхом імплантації або трансплантації ембріона з використанням генетичного матеріалу чоловіка, жінки, або донорів, з метою виношування і народження дитини, яка надалі буде визнана такою, що є дитиною цієї пари або окремої особи.

Таким чином, для усунення суперечностей законодавцю слід приділити особливу увагу інституту сурогатного материнства і внести ряд норм, які б регламентували комплексно правовідносини, що виникають між сурогатною матір'ю і біологічними батьками, та основним має бути врахування інтересів дитини.

Література:

1. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III // Офіційний сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: від 19.11.1992 № 2801-XII III // Офіційний сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Офіційний сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Офіційний сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>

5. Айвар Л. К. Правовая защита суррогатного материнства / Л. К. Айвар // Адвокат. 2006. № 3. С. 33.

ЗМІСТ

Передмова	3
Давидова І. В. Наслідки недійсності договору страхування	5
Заика Ю. А. Влияние евроинтеграционных процессов на современную доктрину наследственного права Украины	6
Зозуляк О. І. Виключення учасника з ТОВ : окремі аспекти правового регулювання	8
Мельник К. Ю. До проблеми сутності трудових правовідносин та трудового права	10
Надьон В. В. Проблемні аспекти невиконання (неналежного виконання) суб'єктивного цивільного обов'язку	13
Подорожній Є. Ю. До характеристики механізму правового регулювання юридичної відповідальності	15
Чурпіта Г. В., Балюк Т. М. Процесуальний порядок надання права на шлюб	17
Шишка Р. Б. Окремі зауваження щодо регулювання договорів в ЦК України.....	19
Амирян С. С. Применение принципа автономии воли сторон (lex voluntatis) в праве государств-участников Евразийского экономического союза	20
Андрієнко І. С. Щодо сутності юридичної відповідальності у праві соціального забезпечення	23
Андрушко К. Ч. Основные способы защиты авторских и смежных прав в сети интернет	25
Бааджи Н. А. Деякі аспекти праворозуміння адміністративного розсуду у розвитку вітчизняної правової думки	28
Березюк Л. А. Режим рабочего дня (смены) как разновидность стандартного режима рабочего времени	30
Бобко В. Г. Деякі проблеми визначення складу дисциплінарного проступку в умовах реформування трудового законодавства	33
Богданець А. В. Наближення законодавства України про ноу-хау відповідно до європейських стандартів	35
Богустов А.А. Соотношение права на тайну личной жизни и авторского права в проекте гражданского уложения Российской империи	38
Ботнар Е. Г. Правовое регулирование поденной работы в трудовом законодательстве Республики Молдова	40

Будяченко О. М., Пацалова О. О. Деякі питання щодо законодавчого регулювання сурогатного материнства	43
Василько І. В. До характеристики методів забезпечення трудових прав працівників, які працюють у роботодавців - фізичних осіб	45
Веренкіотова О. В. Застосування тимчасового обмеження немайнових прав боржника у виконавчому провадженні	48
Воронова О. В. Представление о реституции с точки зрения права Древнего Рима	50
Гамбург І. А. Вплив Міжнародного союзу латинського нотаріату на правове забезпечення нотаріальної діяльності в Україні	52
Гончарук В. В. Забезпечення трудової дисципліни	55
Гордієнко Т. О. Актуальні питання направлення судових викликів та повідомлень	56
Гоштинар С. Л. Правове регулювання власності на землю в країнах Європи та Близького сходу	59
Григораш Р. Б. Физическое лицо как субъект ответственности по экологическому праву за загрязнение вод	61
Григорєцька І. І. Актуальні питання правового регулювання екологічної безпеки населених пунктів України та підходів до створення правової урбоєкології в Україні	63
Дрішлюк В. І. Строки розгляду господарських справ в порядку позовного провадження в господарському процесі	65
Дутко А. О. Участь малолітніх та неповнолітніх у цивільному процесі України	67
Журавель А. В. Податковий омбудсмен: поняття, роль та значення	69
Зайцев О. Л. Договір про закупівлю та його істотні умови	72
Калінюк А. Л. Здійснення представництва падчерки (пасинка) вітчимом, мачухою за сімейним законодавством України	74
Клименко А. Л. Криптовалюти в системі оплати праці: проблеми правового регулювання	76
Коваленко К. В. Щодо визначення стадій дисциплінарного провадження в Національній поліції	78
Коломієць К. В. Застава як вид забезпечення виконання договору факторингу	80
Кройтор В. А. Проблема систематизації форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	82

Кузніченко О. В., Панченко К. Ю.	
Щодо використання зарубіжного досвіду застосування медіації в трудових спорах	85
Куницький Є. В.	
Визнання позову як процесуальна форма примирення сторін у цивільному процесі	87
Курило Т. В., Татарин І. І.	
Реалізація принципу верховенства права в інституті права природокористування	89
Кучер В. О.	
Екологічні небезпеки на територіях окремих районів Донецької та Луганської областей та шляхи їх подолання	91
Логимахова Е. С.	
Общий (единый) рынок труда в ЕАЭС: правовое регулирование	92
Майкут Х. В.	
До питання гарантій права на мирне володіння своїм майном згідно з Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та першим протоколом до неї	95
Маковій В. П.	
Темпоральні величини у договорах з виконання робіт	97
Мамедов Рашад Юсиф оглы	
Отстранение работника от работы в современном трудовом праве Азербайджана: сравнительно-правовой анализ	99
Матчук С. В.	
Бути мисливцем неплатників аліментів чи не бути	102
Мелех Б.	
Особливості становлення правового регулювання спадкових правовідносин	104
Мелех Л.	
Деякі аспекти скасування мараторію на землю	106
Мирза С. С.	
Цивільно-правовий статус ревізійної комісії у договірних відносинах з управління майном співвласників багатоквартирного будинку	108
Мироненко В. П.	
Стягнення заборгованості по аліментам на дітей: реалії сьогодення	110
Mozhechuk Liusia, Sushko Daryna	
Legal nature of pension as a specific object of pension legal relations of Ukraine	112
Надієнко О. І.	
Міністерство соціальної політики України як орган державного регулювання пенсійного забезпечення	114
Нурбекова Г. Т., Гали Г. К.	

Новые подходы в налоговом администрировании по законодательству Республики Казахстан . 116

Павловський О. С.

Суб'єктний склад правовідносин з поставки матеріальних ресурсів за участю військових частин .. 119

Парасюк В. М.

Підстава цивільно-правової відповідальності: зміст структурних елементів 120

Піляк Н. І.

Зміст цивільного процесуального статусу малолітніх та неповнолітніх 122

Піхурець О. В.

Альтернативні форми правової охорони для комп'ютерних програм 124

Погорєлова Л. Г.

Вплив міжнародних стандартів на правове регулювання забезпечення безпеки праці в Україні 127

Погуць О. П.

До питання про реорганізацію як форму припинення юридичної особи 129

Подорожній А.Ю.

Досвід Великобританії щодо притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності 131

Полішко Н. Л.

Підвищення рівня соціального забезпечення працівників Національної поліції України – важливе завдання держави 133

Пушик О. Т.

Особливості правової відповідальності власника істотної участі 135

Резніченко С. В., Кривицька М. В.

Проблеми індивідуалізації фізичної особи при зміні статі 137

Резникова М. О.

Проблемні питання залишення позову без розгляду при розгляді справ про розірвання шлюбу . 139

Рыхлицкая А. А.

Правовое регулирование организации и прекращения свободных экономических зон в государствах-членах ЕАЭС: сравнительно-правовой анализ 142

Самойленко Г. В.

Відповідальність перевізника за договором перевезення пасажирів: питання теорії та практики 144

Сіротов О. А.

Поняття та особливості правового регулювання робочого часу поліцейських 147

Скрипник В. Л.

Рекодифікація загальної частини цивільного права в контексті євроінтеграційних процесів 149

Софіюк Т. О.

Стан законодавства в царині авторського права та суміжних прав в Україні на сучасному етапі ... 150

Стариченко А. О.

Терміновий заборонний припис стосовно кривдника як спеціальний адміністративний примусовий захід протидії насильницьким проявам у сім'ї	152
Старожилова Н.П. Некоторые аспекты реализации права на труд и трудовой миграции в законодательстве Республики Казахстан	155
Стасюк О. М. Інститут виконавчих написів нотаріусів. вдосконалювати чи скасувати	158
Тіхонова М. А., Даневський І. А. Шлюб чи кондомініум – що обрати?	161
Халецкая Т. М. К вопросу о возрасте детей, обязанных содержать своих родителей	163
Церковна О. В. Деякі особливості послуги з охорони життя та здоров'я фізичної особи	165
Чорноус О. В. Медіація в трудовому праві: позитивний досвід	167
Шишка О. Р. Тлумачення цивільного законодавства України : деякі напрямки рекодифікації ЦК України	169
Яценко Т. П. Окремі питання реалізації права на працю на підставі трудового договору	172
Яцина В. Б. Щодо проблеми самостійності принципів судового керівництва та змагальності сторін в цивільному судочинстві	175
Зміст	179

Наукове видання

**ВПИЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА**

Матеріали Міжнародної
науково-практичної інтернет-конференції
28 лютого 2020 р.

Матеріали опубліковані в авторській редакції

Підписано до друку 01.03.2020. Формат 60х90/8. Папір офсетний.

Гарн. «Times New Roman» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 15,4.

Наклад 100 прим.

Видавництво ОДУВС

м. Одеса, вул. Успенська, 1

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.

тел. 0487024884; 0949547884 email – ndrVV1@gmail.com